

لیتوگرافی: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
تلفن: ۰۲۱ - ۸۴۷۱۱۱۴۵

عکس: آرناس عکس ایران
تصحیح و ویراستاری: روزنامه ایران
حروفچینی: روزنامه ایران

مدیر هنری: محمد طاهری
مدیر اجرایی: یگانه خدایی
صفحه آرایی: بهروز شیخی
محمد عباسپور

ماحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیر مسئول: محمد فاضلی
سر دبیر: فائزه جمالی عالم

عکس هفته

شرح عکس: دستت را به من بده... حرفت را به من بگو... قلبت را به من بده... من ریشه‌های تو را دریافته‌ام...
عکس: امین رحمانی

شمس الدوله همسر محبوب و مغضوب

زنان ماندگار

حتماً خوانده‌اید و می‌دانید که ناصرالدین شاه همسران بسیاری داشت. از تعداد زیادی از این زنان اطلاعات چندانی در دست نداریم اما بعضی از آنها به واسطه نسب یا فعالیت‌های خودشان شناخته شده‌اند. شمس الدوله یکی از این زنان است. او دومین فرزند گلین خانم (دختر امیرخان قاجار دولو سردار) و سلطان احمد میرزا عضدالدوله (فرزند چهل و هشتم فتحعلی شاه قاجار) بود. برادر کوچکش آقا وجیه در دربار ناصری در جرگه غلام بچه‌ها درآمد و پدرش هم نزد ناصرالدین شاه ارج و قرب داشت. از زندگی او تا زمانی که همسر ناصرالدین شاه شد اطلاعاتی در دست نیست البته او از همسران غیرعقدی ناصرالدین شاه بود و هیچ وقت هم صاحب فرزند نشد. زندگی شمس الدوله یک بار و پس از اختلافش با ناصرالدین شاه در مورد ملیچک عزیزالسلطان دستخوش تغییرات شد و حتی شاه قصد داشت او را از دربار و حرم اخراج کند اما انیس الدوله پا درمیانی کرد و شمس الدوله در حرم ماند. درباره این اختلاف در روزنامه خاطرات محمدحسن خان اعتمادالسلطنه هم نوشته شده است: «۱۰ رمضان ۱۳۰۴ صبح در خانه رفتم شاه متغیر بیرون آمدند معلوم شد با شمس الدوله درخصوص عزیزالسلطان دعوا کرده بودند. شمس الدوله هم به شاه بد گفته بود ان شاءالله عزیزت بمیرد.» با این حال شمس الدوله از همسران محبوب شاه بود. او در هنگام مراجعت شاه از سفر سوم خود از فرنگ خلعتی‌هایی گرانها برای همسر خود ارسال کرد. وقتی ناصرالدین شاه درگذشت، مظفرالدین شاه از تبریز وارد تهران شد. برادر شمس الدوله که عین الدوله نام داشت پیشکار مظفرالدین شاه بود و از مخالفان میرزا علی اصغر خان امین‌السلطان اتابک به شمار می‌آمد. به همین دلیل هم شمس الدوله از مخالفان امین‌السلطان شد. گفته می‌شود او حرف‌های کسانی را که اعتقاد داشتند امین‌السلطان به همراه خانم باشی همسر محبوب ناصرالدین شاه در ترور دست داشته است، تأیید کرد. مدتی بعد از آغاز پادشاهی مظفرالدین شاه، شمس الدوله همراه دیگر اهالی حرم ناصری از دربار خارج شد و تا سال ۱۳۱۸ قمری در ایران زندگی می‌کرد اما پس از آن به عراق رفت و در عتبات عالیات ساکن شد. قریه شمس آباد تهران در ابتدای دماوند متعلق به او بود و کتابی به نام منتخب‌الشمس هم از او به جا مانده که شامل زیارات و ادعیه و اعمال ماه‌هاست. نسخه‌ای از این کتاب در کتابخانه آستان قدس رضوی موجود است. تاریخ مرگ شمس الدوله مشخص نیست اما می‌دانیم که او در عتبات عالیات به خاک سپرده شده است.

پادشاه رویاها

برشی از کتاب

صبح روز بعد از دستگیری، دختر توی خانه دنبال آخرین جایی که پدر نشسته بود می‌گشت. صندلی قرمز بود یا مبل؟ لبه تختش نشسته بود؟ دختر صورتش را روی ملافه و روتختی انداخت و بو کشید. مادرش گفت: «لبه تخت نشسته بود.» بعد از ظهر همان روز، مادر در حیاط آتش روشن کرد. تمام نامه‌هایی را که از کاغوشیما فرستاده شده بود، آتش زد. تمام عکس‌های خانوادگی، سه کیمونوی ابریشمی که وقتی نوزده سال داشت، از ژاپن آورده بود و تمام صفحه‌های اپرای ژاپنی را سوزاند. پرچم خورشید درخشان را پاره کرد. سرویس چای خوری، بشقاب‌های نقش برجسته و قاب پسر عمویش را که در ارتش امپراطور ژنرال بود.

روز بعد، برای نخستین بار برای تغذیه بچه‌ها در ظرف غذای شان ساندویچ مربا و کره بادام زمینی گذاشت. گفت: «دیگه از کوفته برنجی خبری نیست... اگر کسی پرسید اهل کجایید، می‌گید چینی هستید.» پسر سرش را به علامت تأیید تکان داد و آرام گفت: «چینی، من چینی‌ام.» و دختر گفت: «منم ملکه اسپانیا هستم.» پسر گفت: «آره تو رویا.» دختر گفت: «تو رویاهام که من پادشاهم.»

نام کتاب: امپراطور هراس / **نویسنده:** جولی اتسکا
مترجم: روشنگ ضرابی / **ناشر:** کوله پشینی

زنان پر از حس‌های لطیف و شاعرانه‌اند. چه مادر باشند، یا فرزند، خواهر باشند یا همسر. مخاطبان، ایران بانو را شریک لحظه‌های دوست‌داشتنی‌تان کنید و ماندگارترین و تأثیرگذارترین خاطرات خود از نقش‌های زنانه‌تان را برای ما بفرستید. آثارتان را از طریق نشانی ایمیل iranbanoo@icpi.ir بفرستید یا به نشانی تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸، صندوق پستی ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵، طبقه پنجم، ایران بانو، برای ما نامه بنویسید. نظرات و پیشنهادهایتان را از طریق شماره تلفن ۰۲۱۸۴۷۱۱۱۴۵ یا ما در میان بگذارید.

اخبار زنان

درآمدزایی میلیاردری زنان کارآفرین

بیش از ۲۰۰۰ زن کارآفرین در تهران شناسایی شده‌اند. این آمار را ثریا شارق مدیرکل امور زنان و خانواده استانداری تهران اعلام کرد و گفت: «برخی از این زنان درآمدزایی میلیاردری دارند و در زمینه‌هایی مانند اداره گلخانه توت فرنگی و گل رز فعالیت می‌کنند. برخی زنان کارآفرین استان تهران هم صادرکننده و هم تولیدکنندگان موفق هستند و برای کشور ارزآوری می‌کنند. بانک اطلاعاتی این دسته از زنان را تشکیل داده‌ایم و با ساخت کانال‌ها و گروه‌های تلگرامی، زنان کارآفرین استان تهران ارتباطات خوبی باهم برقرار کرده‌اند.»

مادران کمتر می‌میرند!

مرگ و میر مادران کمتر شده است. به گفته رئیس سازمان ثبت احوال کشور ایران یکی از ۹ کشور است که موفق شد به هدف کاهش ۷۵ درصدی مرگ مادری نسبت به سال ۱۹۹۹ دست پیدا کند. حمید درخشان درباره سن مادری در زنان ایرانی هم گفت: «براساس داده‌های سرشماری سال ۱۳۹۰ حدود ۷۰ درصد زنان کشور حداقل یک بار تجربه زایمان داشته و مادری را تجربه کرده‌اند که میانگین سنی مادران کشور در سال ۱۳۹۵، ۴۳ سال است. ۱۵ درصد حجم جمعیت مادران بین سنین ۳۰ تا ۳۴ سال هستند.»

ارمغان و کمک به آزادی زنان زندانی

کمپین ارمغان با هدف آزادی زنان جرایم غیرعمد با پیوستن چهره‌های مشهور کشور، به کارش ادامه می‌دهد. این کمپین اواخر سال ۹۵ و همزمان با میلاد حضرت زهرا (س) توسط معاونت امور زنان و خانواده رئیس‌جمهوری و ستاد دیه راه‌اندازی شد تا امکان آزادی این زنان فراهم شود. تاکنون بازگرنانی چون ترانه علیدوستی، سحر دولت‌شاهی و باران کوثری به این کمپین پیوسته‌اند. علاقه‌مندان با شماره‌گیری کد دستوری #۰۷۸۰۰۱۰۱ می‌توانند به صورت کاملاً داوطلبانه مبلغ دلخواه را برای آزادی زندانیان زن جرایم غیرعمد واریز کنند.

کمک زنان به حفظ جنگل‌های زاگرس

زنان در حفاظت از جنگل‌های زاگرس مشارکت می‌کنند. به گفته مدیر طرح حفاظت از زاگرس زنان ۴۵ روستا در این طرح حضور دارند. شیرین ابوالقاسمی می‌گوید: «در این پروژه در حوزه استحفاظی زاگرس مرکزی که شامل استان‌های اصفهان، کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری و فارس است زنان بومی در مدیریت منابع طبیعی و محیط زیست مشارکت دارند. مشارکت زنان بسیار عالی است و حفظ محیط زیست برای زنان به دغدغه تبدیل شده است. توانستیم ۱۱۷ کارگاه در این ۴ استان برگزار کنیم و عمده شرکت‌کنندگان در این کارگاه‌ها زنان بودند.»